

Master i barnevern av Anita Sæther Jensen

«Vurderinger av akutte saker i barnevernet»
En kvantitativ undersøkelse

Geiranger 2015

Problemstilling

- * «*Hva vurderer barneverntjenesten som en akutt sak?*»

Metode

- * En kvantitativ studie med bruk av spørreskjema som ble sendt ut via Questback.
- * Svarprosent på 56 %

Spørreskjemaet

- * Tre vignetter som er delt i to deler.
- * Spørreskjemaet har både åpne og lukkede spørsmål.
- * Vignettene er noe ulik i forhold til trekk ved foreldrene og barnet, men de har en variasjon av ulike risikofaktorer som for eksempel rus, vold, atferd, alder på barnet og en minoritetsfamilie.

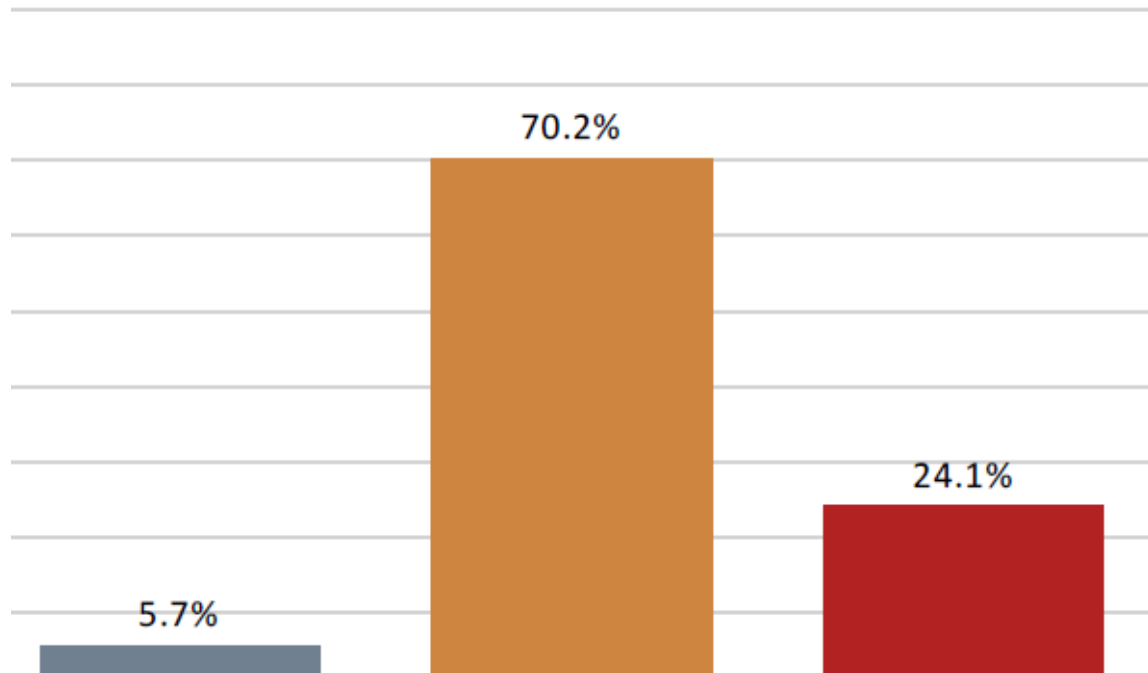
Spørreskjemaet fortsetter

- * 1. Det er ikke et problem som krever undersøkelse eller handling fra barnevernet nå.
- * 2. Det trengs flere opplysninger for å ta stilling til om det bør åpnes en barnevernssak.
- * 3. Barnevernet må iverksette undersøkelse med sikte på tiltak.
- * 4. Det haster å få iverksatt tiltak og en undersøkelse må iverksettes raskt.
- * 5. Det må iverksettes akutt tiltak.

Case 1, del 1

- * “Anne er 4 år og går i barnehage. Barnehagen kontakter barnevernet. Anne er en stille og innesluttet jente, hun er passiv i lek med andre barn, men vil gjerne være sammen med de voksne i barnehagen. Hjemmemiljøet er preget av foreldrenes alkoholmisbruk noe barnehagen har vært kjent med siden Anne var liten, men dette har den siste tiden blitt mer tydelig. Anne må ofte stå opp alene og finne seg frokost hvis det er mat i huset. Noen ganger kommer hun i taxi til barnehagen. Barnehagen tror også at hun noen ganger er alene hjemme om kvelden. Foreldrene er begge godt utdannet og driver eget firma hjemmefra”.

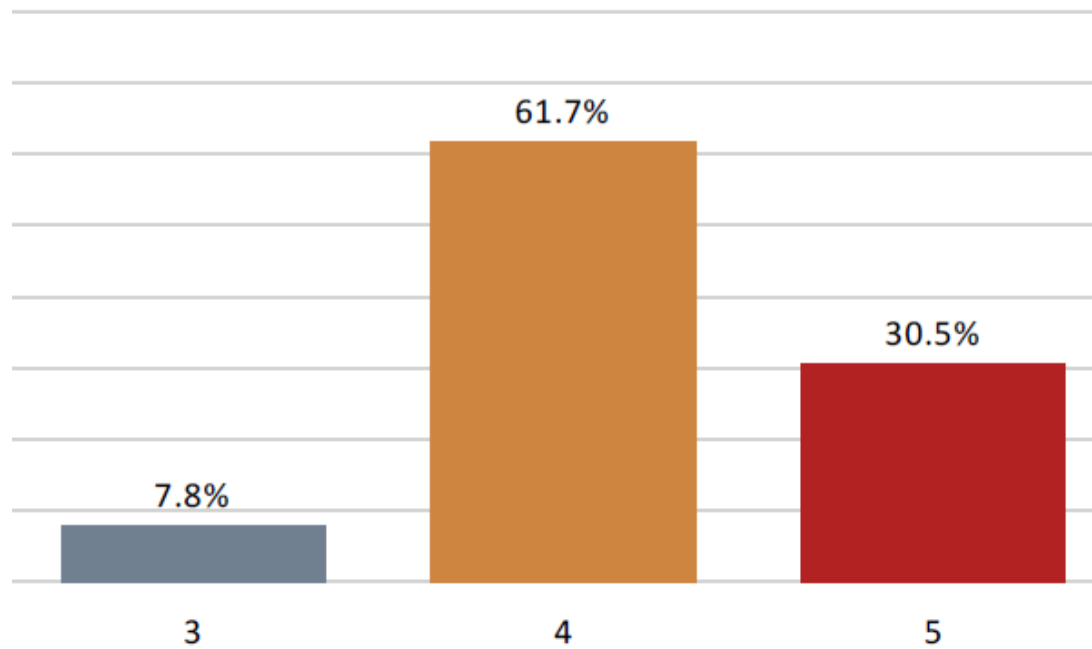
Tabell case 1 del 1

Case 1, del 2

- * *“Anne er blitt 7 år. Ved overgangen fra barnehage til skole er hun undersøkt av psykolog. Psykologen oppfatter Anne som en godt begavet, men en innesluttet jente. Hun klarer seg godt intellektuelt, men faller utenfor sosialt i klassen. Hun har alt for mange plikter og ansvar hjemme, da hjemmet i perioder er svært kaotisk på grunn av foreldrenes alkoholmisbruk. Foreldrene er ofte ut i jobbsammenheng, og Anne forteller at hun da er hjemme alene på kveldstid”.*

Tabell case 1, del 2

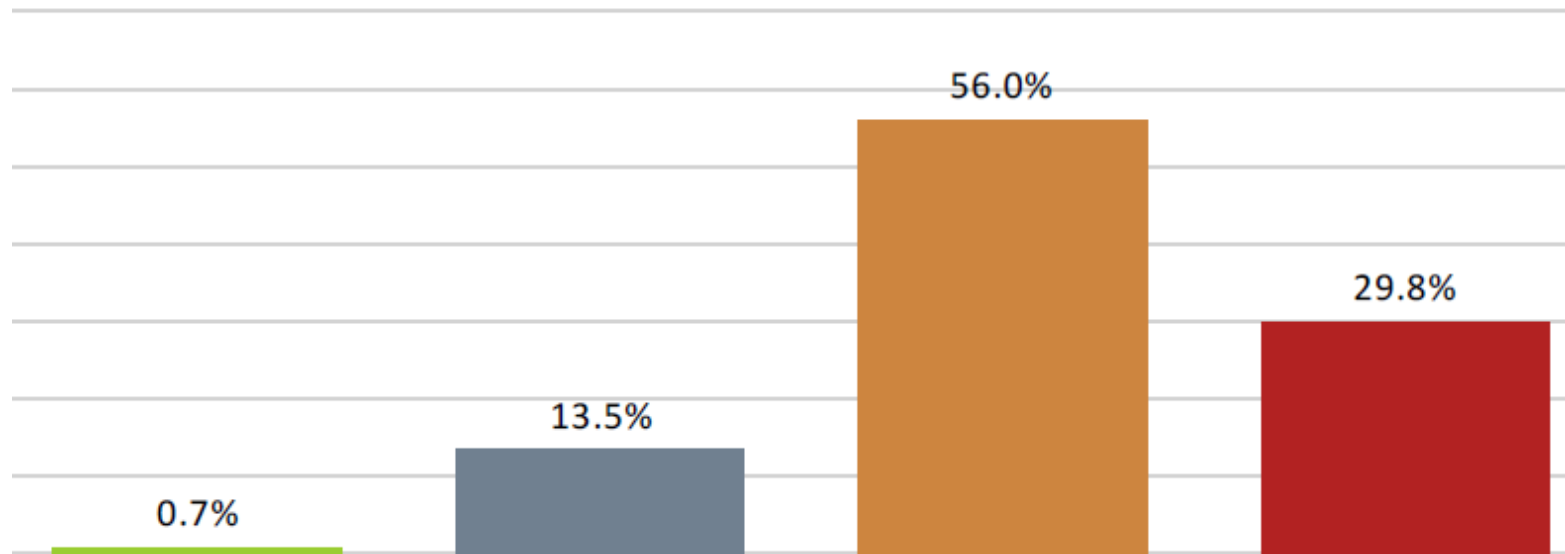
Det caset som hadde høyest prosentantall av akutte vurderinger.

- * Case 1, del 2 er det caset som i undersøkelsen ble vurdert av flest som akutt. 30, 5 % vurderer dette som akutt.
- * Mye fokus på foreldrenes rusproblem/alkoholproblem, samt at jenta ser ut til å være en del overlatt til seg selv
- * Utsagn fra respondentene:
- * «Akuttvedtak burde vært gjort for flere år siden. Barnevernet har ikke gjort jobben sin. Barn skal ikke leve under slike omsorgssituasjoner.»
- * « Det forsterker de opplysningene fra før- men jeg håper da virkelig det er blitt gjort noe på et tidligere stadie - hvis ikke er det åpenbart offentlig omsorgssvikt. Det offentlige kan ikke sitte på slik informasjon uten å foreta seg noe!!»

Case 2, del 1

- * *“Johan er 8 måneder og alene med mor. Han har ikke kontakt med far. Mor har lite nettverk, og mors familie har begrensede ressurser til å støtte henne. Mor er psykisk utviklingshemmet og uføretrygdet. Hun har begrenset forståelse for barns behov, og helsestasjonen er bekymret over alvorlige mangler i omsorgen for Johan. Mor opplever lett råd og veiledning som kritikk av seg selv og sin omsorg, og det gjør det vanskelig å opprettholde kontakten. Helsestasjonen henvender seg derfor til barnevernet.”*

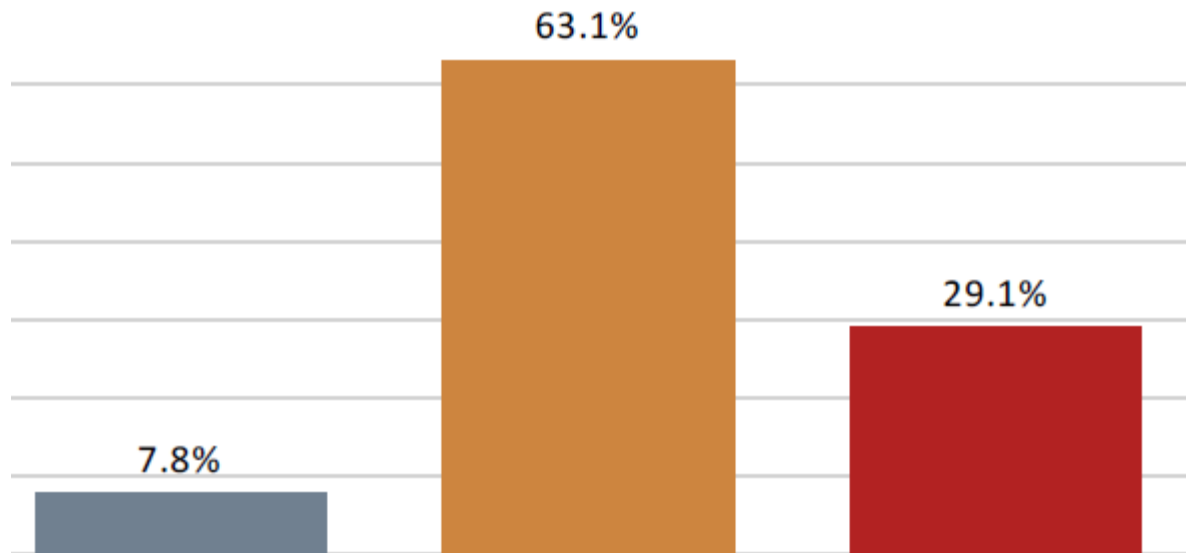
Tabell case 2, del 1

Case 2, del 2

- * “Når Johan er 2 år gammel, mener barnehagen at han viser tegn på utviklingsproblemer. Han er engstelig, passiv i forhold til andre barn, har lite språk og begreper, de opplever at Johan er ukritisk i forhold til voksne. Han kan ta kontakt med hvem som helst av voksne som er innom barnehagen uavhengig av om han kjenner dem eller hvem de er. Barnehagen er bekymret over omsorgen for Johan både materielt (mat, hygiene, påkledning) og i forhold til kontakt, trygghet og stimulering”.

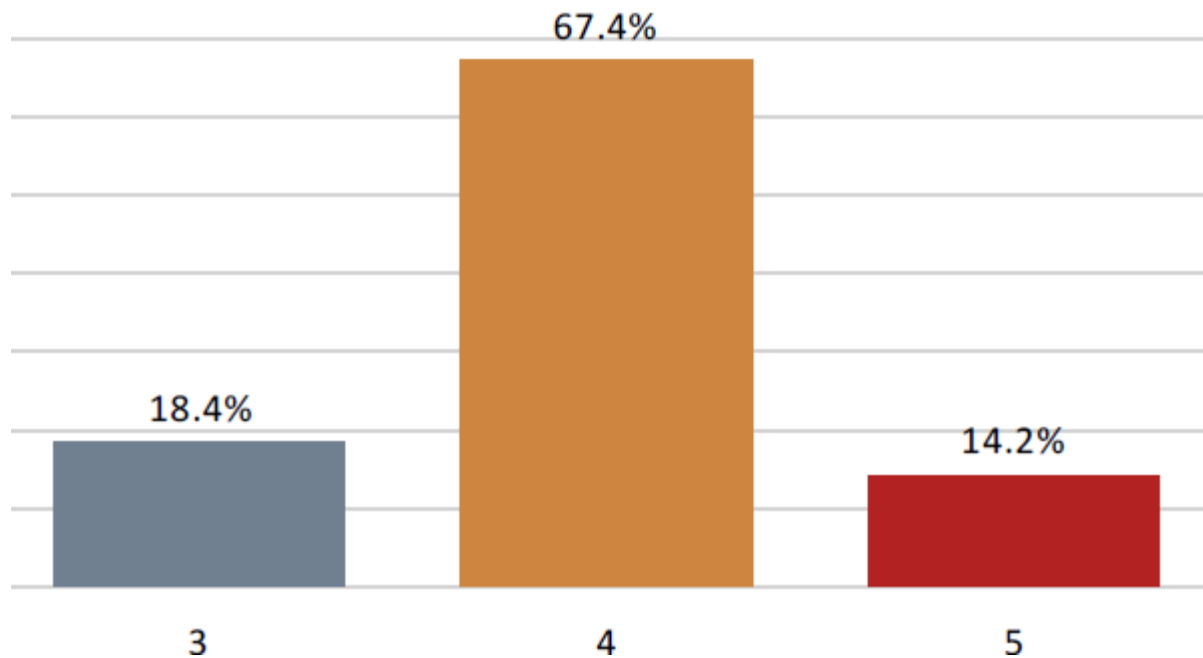
Tabell case 2, del 2

Case 3, del 1

- * «Mohammed er 10 år og går på barneskolen, som kontakter barnevernet. Mohammed bor sammen med sin mor. De kom til Norge for 6 år siden som overføringsflyktninger fra Afghanistan. Mohammeds far kom ett år senere, men bor ikke sammen med familien. Mohammed er utagerende på skolen mot andre elever og vil sjeldent forholde seg til lærerne når de prøver å irettesette han. Han er ofte ut av klassen med bakgrunn i dette. Hjemmemiljøet er preget av stor konflikt mellom mor og far, noe mor har fortalt om i samtaler med skolen. Skolen er også bekymret for om mor er fysisk voldelig mot Mohammed da han ved noen anledninger har kommet med blåmerker i ansiktet. Han har ikke hatt noe forklaring på hvorfor han har blåmerker.»

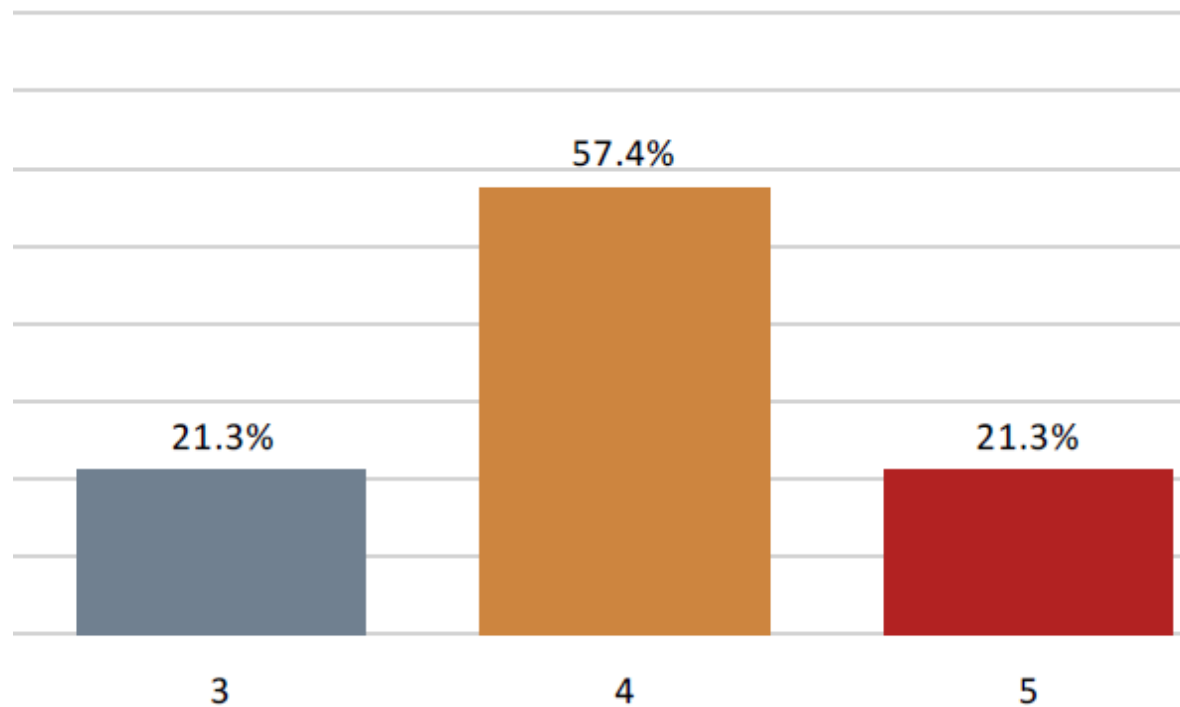
Tabell case 3, del 1

Case 3, del 2

- * “Mohammed er blitt 14 år. Overgangen til ungdomsskolen var vanskelig for han. Han har store problemer med det faglige og sosiale. Han kommer på skolen uten å ha gjort lekser og ofte for sent. Han virker ukonsentrert i timene, og kan sovne i undervisningen, og skolen ser at han henger sammen med en gruppe ungdommer som ruser seg. Mohammed er ofte ustelt når han kommer på skolen, han utagerer fysisk mot medelever og voksne på skolen når han ikke får det som han vil. Mor oppfattes som høyrøstet og sint når lærerne har prøvd å snakke med henne om Mohammed. Hun viser ingen forståelse for at skolen er bekymret. Far er ikke med i samtaler med skolen, mor snakker svært negativt om han”.

Tabell case 3, del 2

Funn

- * Over 90% av de som svart på undersøkelsen oppga å ha erfaring med akuttarbeid.
- * Det er fokus på tilknytning i vurderingene.
- * Når det gjelder funn i forhold til hvor lenge respondentene har jobbet i barnevernet viser det seg i min undersøkelse at de som oftest vurderer akutte tiltak er de som har jobbet i barnevernet i 6-8 år.
- * Det kommer også frem at barnevernlederen sjeldnere vurderer casene i min studie som akutt enn mellomledere og saksbehandlere.

Funn fortsetter

- * Det er lite fokus på familienes levekår (fattigdom, arbeidstilknytning, utdanning osv.)
- * Nettverk -familieråd
- * Vurderingene til informantene hadde mest fokus på foreldrenes oppførsel og oppfølging av barnet, men det er nok en konsekvens av hvordan casene er beskrevet.
- * Innvandringsbakgrunn er også et tema jeg finner spennende ut i fra respondentenes vurderinger. Er barnevernet kultursensitiv?
- * Alder er noe som går igjen i de fleste vurderingene, og noe barnevernsarbeiderne løfter frem i argumentene sine.
- * Det kan se ut som om det er forskjell på vurderingene i sammenheng med hvilken utdanning respondentene har.

Kryssanalyse mellom utdanning og vurderinger i case 1, del 1.

Utdanning	C)Barnevernet må iverksette undersøkelse med sikte på tiltak	D)Det haster å få iverksatte tiltak og en undersøkelse må iverksettes raskt	E)Det må iverksettes akutt tiltak	Total
Sosionom	11,1% 5	73,3% 33	15,6% 7	100% 45
Barnevernspedagog	4,1% 3	72,6% 53	23,3% 17	100% 73
Vernepleier	0% 0	40% 2	60% 3	100% 5
Førskolelærer	0% 0	50% 2	50% 2	100% 4
Annet	0% 0	64,3% 9	35,7% 5	100% 14
Samlet	5,7% 8	70,2% 99	24,1% 34	100% 141

Sammenslåing av kategoriene vernepleier, førskolelærer og annet.

Utdanning	C)	D)	E) Akutte tiltak	Totalt
Vernepleier	0	2	3	5
Førskolelærer	0	2	2	4
Annet	0	9	5	14
Totalt	0	13	10	23
Lagt sammen	0 %	56,5 %	43,47 %	100 %

Bruk av Kvello

- * Flere av respondentene brukte begrep som risiko- og beskyttelsesfaktorer i vurderingene sine.
- * 17 av 21 barnevernledere svarte på spørsmål ifht bruk av Kvello i deres tjeneste (80,9 %)
- * 15 av 17 barneverntjenester brukte Kvello i ulik grad i sitt arbeid (88,2 %).
- * En mulig forklaring på respondentenes sterke fokus på risikofaktorer.

Forskjeller i vurderinger

- * To utsagn fra respondentene viser tydelig dette:
- * 1. *“.... Min erfaring er at vi burde akutt plassere oftere!!”*
- * 2. *“Jeg er av den oppfatningen av at barnevernet for ofte fatter akuttvedtak”*
- * *Det var også noen som mente at det var offentlig omsorgssvikt hvis ikke barnevernet grep inn i de ulike casene.*

Hva karakteriseres som en akutt sak?

- * En sak er akutt dersom det er fare for barnets liv, helse og/eller utvikling, at barnet kan bli skadelidende ved å forbli i hjemmet, eller at barnet er uten omsorg.
- * Vold, rus, seksuelle overgrep og barnets atferd går også igjen i de akutte vurderingene.

Oppsummering

For å konkludere min studie vil jeg si at det er kommet frem funn som gjør at jeg kan anta at det er forskjeller i vurderingene som blir tatt i akutte saker i barnevernet. Dette ser ut til å være påvirket av flere faktorer som for eksempel utdanning/ profesjon, stilling og antall år man har vært ansatt i barnevernet. Videre kan jeg konkludere med at vurderingene til informantene er knyttet til visse faglige perspektiver, hvor det fremtredende har vært tilknytningsteori, samt fokus på risikofaktorene rundt barnet (primært risikoen foreldrene utgjør i forhold til barnet).

Forts.

- * Mye bruk av barnevernloven og dens innhold
- * Gjenspeiler det overordnede målet om å alltid prøve hjelpetiltak før tvangstiltak
- * Flere vurderte casene som § 4-12 bekymring selv om de ikke vurderte de som akutt.

Takk for meg!